

De niet-toepassing van het Luikse mainplévie in Maastricht

Analyse van de *observatio* 356 van Charles de Méan

Benoît Lagasse
Aspirant F.R.S.-F.N.R.S.
Université de Liège/Universiteit Gent

Plan van de uiteenzetting

- 1) Wie was Charles de Méan ?
- 2) Analyse van de *observatio* 356 van Charles de Méan
 - a) Inhoud van de *observatio* 356
 - b) Analyse van de *observatio* 356

1) Wie was Charles de Méan ?

- Geboren in 1604 en gestorven in 1674
- Heeft een paar politieke en gerechtelijke functies beoefend : lid van de geheime en van de gewone raad, burgemeester van Luik en commissaris-deciseur te Maastricht
- Belangrijkste boek : *Observationes et res judicatae ad jus civile Leodiensium, Romanorum, aliarumque gentium, canonicum et feudale*
- Dit boek spreekt een beetje over het Maastrichtse recht.

2) Analyse van de *observatio*

365

a) Inhoud

- Functionering van het recht van mainplévie
- Artikel 1 van het eerste kapitel van de *Recueil des points marques* van Pierre de Méan (vader van Charles) :
- « L'homme, par mariage, est fait maistre et seigneur absolu de tous biens meubles et immeubles, credits et actions de sa femme, et encor de tous biens obvenus et acquis durant le mariage, et a puissance d'en disposer entre les vifs comme du sien propre, sans adveu ny consentement de sa femme ; et en demeure maistre apres la mort d'icelle sans enfants ; le tout, ne fuist qu'il y eut paction ou provision du contraire »

2) Analyse van de *observatio*

365

a) Inhoud

- De man erft niet van zijn vrouw, maar bewaart de goederen.
- Door de Méan gegeven reden : oorsprong van *mainplévie* : Romeinse huwelijk *per coemptionem*

2) Analyse van de *observatio*

365

a) Inhoud

Was de Luikse mainplévie van toepassing in Maastricht ?

- Neen voor de Méan.
- Reden : de Alde Caerte voorziet hetzelfde regime voor de « Luikenaars » dan voor de « Brabanters ».

2) Analyse van de *observatio*

365

a) Inhoud

Was de Luikse mainplévie van toepassing in Maastricht ?

- Alde Caerte : "Item, naer dat dese voorseyde saeken waren geschreven, wy vier voorgenoemt, te samen hebben met gemeyn verdrach verclaert, gheeffent ende gheordonneert, om vrede ende ghemeyn oirbaer ende baete van onse twee voorseyde heeren ende alle de geene der voorsz. stadt van Tricht, **soo mannen als vrouwen, die in dese voorsz. stadt van Tricht nu zyn oft immer voordaen sullen zyn woonende ende versamelt in gherechten ende trouw en houwelyck, alsoo wel van de geene die zyn ende sullen zyn onder den bisschop als die zyn oft sullen zyn onder den hertogh, in deser manieren:** Oft dat saecke waer dat den man stierf eer syne vrouwe, ofte de vrouwe eer haeren man, den genen oft de gene van tween die in't leven sal blyven, naer des anders doodt, sal behouden, alle syn leven, hunder beyden erve; ende sal hebben, in aelingher wyse, alle de meubelen gelyck syn eyghen, behoudelyck het testament van den dooden ende de schulden. Maer naer die doot van man ofte vrouwe die't leste sal leven, als hier boven is geseydt, alle haer erve voorgenoemt is schudich te keeren op hunne ghemeyne kinderen, soo sy er hebben te gaeder gewonnen met haer selfs lyven, ende oft dat saecke waer dat sy geen kinderen en hadden, dat erve voorgenoemt is schuldich te keeren tot de andere hoiren, naer de gewoonte ende costuymen van den keyserrycke. Ende alle dese voorgeseyde saecken zyn gedaen, verklaert ende geordonneert metten goeden danck, wille ende vervolgenisse der schepenen ende alle de ghemeynte der stadt Tricht, alsoo wel des biscchops als des hertoghs, ende die haer beyde toebehooren".

2) Analyse van de *observatio*

365

a) Inhoud

Is het recht van *mainplévie* van toepassing in het voordeel van de Maastrichtse man of de Maastrichte vrouw wat de onroerende goederen die zich in de provincie Luik bevinden betreft ?

- Nee. Redenen ?

1) Recht van *conubium* hangt af van de *potestas* van de man op zijn vrouw

2) Algemene toepassing van de Alde Caerte en strikte interpretatie van het recht van *mainplévie*, want het is *odiosum*.

2) Analyse van de *observatio*

365

b) Analyse

1) Uitleg van de functionering van de *mainplévie*

« Twee soorten » :

a) Door het huwelijk wordt de vrouw en haar goederen onder de kracht van haar man gebracht

b) Gevolgen in het geval van de dood van één van de echtgenoten ; « overlevingswinst »

2) Analyse van de *observatio*

365

b) Analyse

2) Bijdrage van de *observatio* 356

a) Mainplévie niet van toepassing in Maastricht

b) Gemaakte link tussen de *potestas* van de man op zijn vrouw en de overlevingswinst

c) Oorsprong van de mainplévie ? Twijfels over de theorie van Charles de Méan.

Bedankt voor uw aandacht !

Sorry voor de taalfouten